

реалізм і художественність, викликаючи не лише обурення від несправедливих подій, а й заохочуючи задуматися про важливість свободи віросповідання та толерантності в сучасному суспільстві. "Вірити" - це не лише кінопроект, але й актуальна та потужна рефлексія над вірою, яка призиває до злагоди та поваги різноманіття в інтересах гуманізації суспільства. Фільм повинен показати людям що поки вони будуть боротися за свою віру вона не загине і буде процвітати завжди.

Козлова Катерина Віталіївна
Науковий керівник – канд. істор. наук, проф. Міносян А.С.
Державний біотехнологічний університет

УКРАЇНСЬКІ КОМПОЗИТОРИ XVIII – XIX СТОЛІТТЯ

Видатні українські композитори XVIII – XIX століття зробили значний внесок у музиці та у розвиток мистецтва взагалі. В історії української музичної культури другу половину XVIII ст. називають «золотим віком української музики». У цей період досягає вершин хорова творчість блискучого тріо українських композиторів Максима Березовського, Артемія Веделя і Дмитра Бортнянського. Основоположником жанру духовного хорового концерту був Максим Березовський — композитор, диригент, співак, класик європейської музики. Народився у Глухові на Сумщині в козацькій родині. Вищу освіту здобув у Києво-Могилянській академії. 1769 року відряджений до Італії на навчання у Болонській філармонічній академії. Він створив оперу «Демофонт» і сонату для скрипки і чембало. Його музика поєднувала традиції західноєвропейської (італійської) музики з елементами української мелодики. Духовні музичні твори Березовського охоплюють Літургію, причасні вірші, хвалебну пісню і ряд концертів, із яких збереглася лише невелика частина.

Дмитро Бортнянський — класик хорової музики, реформатор церковного співу. Народився в Глухові. Навчався у Італії протягом десяти років. Він був першим композитором, музичні твори якого почали виходити друком. Він написав понад 100 хорових творів, декілька опер та інших творів світських жанрів, зокрема Концертну симфонію, концерт для чембало з оркестром, сонати тощо. Видатний композитор Станіслав Людкевич у своїй статті закликав українських музикантів розвивати традиції, закладені Бортнянським, «глибше і ґрунтовніше зануритися у велику культурну скарбницю, що зосереджена в творах Бортнянського, знайти в ній джерела й основи нашого відродження». Вплив творчості Бортнянського спостерігається у творчості видатних українських композиторів Миколи Лисенка, Кирила Стеценка, Михайла Вербицького, Миколи Леонтовича, Миколи Дремлюги, Лева Ревуцького, Климентія Домінчена, Бориса Лятошинського тощо.

Артемії Ведель — композитор, диригент, співак (тенор), скрипаль, педагог. Народився у сім'ї київського багатого міщанина. Ведель навчався у Києво-Могилянській академії. Згодом Артемії Ведель переїхав до Харкова, організував новий намісницький хор і оркестр, викладав спів і музику в Казенному училищі при Харківському колегіумі. У Харкові його дуже високо цінували. Але поступово культурно-мистецьке життя Харкова занепадає. У церквах забороняють співати духовні концерти, забороняють поширені в Україні канти й колядки. Сам митець за життя зазнав переслідувань. Твори Веделя тривалий час були заборонені і поширювалися в рукописах, їх знали й виконували, незважаючи на заборону. Видатний композитор Д. Бортнянський відгукувався про Веделівські вокальні класи як про «музичну академію».

Семен Степанович Гулак-Артемівський — український композитор, співак, баритон (бас-баритон), драматург, племінник письменника П.П.Гулака-Артемівського, близький друг Тараса Шевченка. Народився на хуторі Гулаківщина. Захоплювався музикою Дмитра Бортнянського та Артемія Веделя. Його перу належать вистави «Картина степового життя циган», «Українське весілля», «Ніч напередодні Іванова дня», основою яких була українська

музична традиція. Широку популярність йому принесла опера «Запорожець за Дунаєм», яка стала українською музичною класикою.

Суттєвий внесок у становлення опери зробив Микола Аркас. Він народився в Миколаєві в заможній сім'ї етнічного грека. Написав оперу «Катерина» на текст поеми Т.Шевченка. Цей твір започаткував оперну Шевченкіану і став першою українською ліричною народно-побутовою оперою. «Катерина» з великим успіхом була поставлена трупною драматурга Марка Кропивницького.

Як висновок хочу сказати, що українські композитори XVIII - XIX ст. зробили дуже вагомий внесок у розвиток музичного мистецтва в Україні. Вони є гарним прикладом культурного, музичного та духовного росту країни того часу.

Крицина Валерія

Науковий керівник – канд. істор. наук Лапченко А.С.

Державний біотехнологічний університет

ІСТОРИЧНІ ПОДІЇ ТА РЕПРЕСІЇ У ФІЛЬМІ «ПОВОДИР»

Фільм "Поводир" - український історичний - драматичний фільм, режисера і сценариста Олесе Саніна. Світова прем'єра фільму відбулася на Одеському міжнародному кінофестивалі 16 липня 2014 року за повного аншлагу. Робота над стрічкою тривала з 2012 року. Державною агенцією з питань кіновиробництва на створення фільму було профінансовано 16.6 млн грн. 9 вересня 2014 Український Оскарівський комітет обрав фільм "Поводир, або Квіти мають очі" представляти Україну у номінації "Найкращий фільм іноземною мовою" на здобуття премії "Оскар" 2015 року.

Події фільму відбуваються у 1932-1933-х роках в УСРР у часи індустріалізації, колективізації та напереродні й під час Голодомору й репресій представників Розстріляного відродження. Американський інженер Майкл Шемрок разом зі своїм десятирічним сином Пітером приїздить до Харькова працювати іноземним спеціалістом, де закохується в актрису Ольгу Левицьку. В Ольгу також закоханий співробітник ОДПУ Володимир, який всіма силами намагається позбутись конкурента. Випадково до рук Шемрока потрапляють секретні документи про заплановане радянською владою масове вилучення продовольства та супутні репресії. Коли він сідає з сином у потяг, Майкла вбивають спецслужбовці, а Пітер тікає та ховається у вагоні іншого потягу. Вбивство списують на диверсію "агентів світового імперіалізму". Хлопчиків дивом вдається втекти від переслідувачів - завдяки сліпому бандуристові Івану Кочерзу, що потай подорожує в тваринному вагоні. Іван здогадається, що хлопчика шукатимуть в порту, куди прямував потяг, тож радить на якийсь час сховатися та допомагає Пітеру.

Поводир належить до тих фільмів, прийшовши на який, забуваєш про все на світі, не в силі відірватися від екрану. Тут переплелися елементи драми, екшену, детективу, а в основному художнім засобом є контрастне зіставлення поганого і хорошого, повторного і вродливого, сліпого і зрячого, голодного і ситого. Найюльше вразила картина самогубства Ситника, яка розгортається під звуковий ряд степу, який відбиває на сцені столичного ресторану професійних актор. Десь життя ллється через край, а хтось йде з життя загнаний у кут власним сумлінням і обкладаний чекістами, ніби звір на полюванні. Чим швидшим тає темп тнц., тим хуткіше біжать коридорами червоні посіпаки, отримавши наказ "взяти живим", але не встигають. Обирається танець - обривається життя.

Попри безліч заявлених у фільмі проблем і проблемних ракурсів, основним все ж залишається повернення історичної пам'яті українського народу. Ми, живі, маємо зберігати пам'ять про закатованих і знищених системою українців, і цим уже відродити їх, вирвати з лабетів небуття. Залишається дивуватися геніальній обдарованості режисера, який зумів поєднаний цікаву, захоплюючу історію із потужним пластом української історії.